

„Ifjúságunk sötét gyöngyszemei”

PÁLYÁZAT

**Kabódiné Újváry Rózsa
8200 Veszprém, Sáfrány u. 32.
Tel: 88 / 424 662**

A pályázati felhívást olvasva Keresztury Dezső versének sorai jutottak eszembe:

„Áldozat? Mártír? Ki dönti el? Nem mi!...
Emléke megújul mint a madárda,
s a félhomályból mindújra fölszárnyal.”

Huszonkét éves voltam akkor, két kislány édesanyja. Gyöngyike 3, Tündike másfél éves volt. A régi „nagypostai” épület emeletén laktunk. Akkori címünk: Vorosilov utca 6. szám volt. ~~Az 1956. október utolsó napjaiban történt eseményekből részletek villannak elő.~~
Két kislányommal az ablakból néztük a hömpölygő ember áradatot. A tüntetők lyukas zászlókkal vonultak el ablakunk alatt. Arcukon elszántság, remény és bizakodás. Pár nappal később puskaropogásra ébredtünk. Óriási csattanás - betört ajtók és ablakok. A szél muzsikált, huzat csapkodta a megrongálódott nyílászárókat.
- Meg ne fázzanak a gyerekek!- mondta aggódva a párom, s máris felmérte a terepet. - Egyetlen helyiség a kamra, ahol kicsik és épek az ablakok. Vigyük át a gyerekágyakat oda! Fűteni ugyan itt sem lehet, de legalább zárt helyen leszünk!
Itt vészeltük át a forradalmat, befőttes üvegek társaságában. Drága jó párom féltve őrzött bennünket.
A következő napok – öröm és remény helyett- maga volt a pokol!
Egyik reggel nemzetőrök foglalták el a posta padlását. Még fel sem fogtuk a történeteket, orosz katonák szállták meg a főposta épületét. A postát kirabolták. Párom könnyes szemmel nézte a hivatal pusztulását.
Az orosz katonák az előszoba ablakába állították fel géppuskájukat. Ettől kezdve nem hagyhattuk el lakásunkat. Hogy eltereljük gyermekeink figyelmét a veszélyről, énekeltünk:
„Bűjj, bűjj, zöld ág, zöld levelecske...”
Ekkor már kijárási tilalom volt., az élmünk fogytán. Sorra ürültek a befőttes üvegek. Félve, dideregve, éhesen vártuk a holnapot. Egyszer csak lövések sorozata rázta meg a falakat. Az előszoba ablakából lőttek az orosz katonák, a Toborzó utcából válaszoltak vissza. Egymást lötték. Egy fiatal orosz katonát eltaláltak, holtan terült el a földön...Még nagyobb lett a ~~riadalom!~~
Szerencsénk volt, hogy a nemzetőrök nem lőttek!)
A rádióban elhangzott: leverték a forradalmat, vagy ahogy akkor fogalmazták: az ellenforradalmat.
November 4.-ig semmilyen fegyveres összetűzésre nem került sor a kommunista hatalom ellen. ~~Ennek ellenére igen sok embert letartóztattak, ártatlanokat bíróság elé állítottak: többek között Dr. Brusznay Árpád tanár urat is, akit 1958. január 9.-én 34 éves korában kivégeztek.~~ Teste a 301. parcellában nyugszik, de szelleme most is él közöttünk. Veszprémben utcát neveztek el róla, a várban emléktáblát helyeztek el.

„a föltámadt nép vezérül akarta;
tudta: tenni csak vér nélkül szabadna: -
békeszszerzésnek lett áldozatja.”

Megkezdődött a harc az életért, a mindennapokért.

Elsődleges feladat a romok eltakarítása volt.

~~Hajnali 3 órakor indultunk a hűsoltok elé sorba állni: kell a gyermekeinknek egy-egy jobb falat!~~ Sokszor mire ránk került a sor, elfogyott a hús, - ilyenkor sűrű könnyek között tértünk haza.

Egy szép napon nagy kincssel: egy szál lókolbásszal tértem haza. Taps volt a jutalmam

A következő nap reggelén édesapám Berhidáról gyalog keresett fel bennünket:

